

Bakgrunn for utredningsprogram

Berlifoss solkraftverk

Nissedal kommune i Telemark fylke

NVE
Norges vassdrags-
og energidirektorat

Tiltakshaver	Å Energi Utvikling AS
Referanse	202405109-35
Dato	27.11.2024
Ansvarlig	Ann Myhrer Østenby
Saksbehandler	Kim Robin Holm

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9

7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B

6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Innhold

1	INNLEDNING	1
1.1	Tiltaket	2
2	NVES BEHANDLING AV MELDINGEN	2
2.1	Innkomne merknader og kommentar fra tiltakshaver	2
3	NVES VURDERING AV KRAV TIL UTREDNINGER	3
3.1	Prosess, metode og avbøtende tiltak	3
3.2	Beskrivelse av tiltaket	3
3.2.1	Beskrivelse av nettilknytning	3
3.2.2	Beskrivelse av nullalternativ, andre planer og annet lovverk	3
3.3	Virkninger for miljø og samfunn	3
3.3.1	Landskap	3
3.3.2	Kulturminner og kulturmiljø	4
3.3.3	Friluftsliv	4
3.3.4	Lysrefleksjon	4
3.3.5	Folkehelse	5
3.3.6	Naturmangfold	5
3.3.7	Samfunnssikkerhet og naturfare	6
3.3.8	Vassdrag og forurensing	7
3.3.9	Landbruk	8
3.3.10	Mineralressurser	8
3.3.11	Lokalt og regionalt næringsliv	8
3.3.12	Annen infrastruktur	9
3.3.13	Elektromagnetiske felt	9
3.3.14	Utredningskrav som ikke er inkludert i utredningsprogrammet	9
4	OPPSUMMERING	10
	VEDLEGG A – OVERSIKT OVER MOTTATTE HØRINGSINNSPILL	11

1 Innledning

I dette notatet presenterer NVE bakgrunnen for et utredningsprogram som i dag er fastsatt for Berlifoss solkraftverk. Bakgrunnsnotatet inneholder NVEs vurderinger og innkomne merknader og tar utgangspunkt i meldingen fra Å Energi Utvikling AS (ÅEU) lagt frem 29.08.2024. Dette bakgrunnsnotatet skal leses i sammenheng med det fastsatte utredningsprogrammet, som er oversendt samtidig.

Per i dag er det ikke fastsatt krav til melding for solkraftverk i medhold av forskrift om konsekvensutredninger. Uten et formelt krav til melding har ikke NVE juridisk grunnlag for å fastsette utredningsprogram for solkraftverk. ÅEU er klar over dette og har frivillig fremlagt en melding med utkast til utredningsprogram for å legge et best mulig grunnlag for konsekvensutredninger i saken.

1.1 Tiltaket

NVE mottok 15.03.2025 melding om Berlifoss solkraftverk. En melding er et tidlig varsel om et mulig energiprojekt, i dette tilfelle et solkraftverk. Formålet med meldingen er både en tidlig varsling og å legge grunnlaget for hvilke virkninger som skal utredes før ÅEU søker konsesjon for tiltaket etter energiloven. Meldingen inneholder en beskrivelse av prosjektet og et forslag til hva som skal utredes.

Det fremgår av meldingen at Berlifoss solkraftverk er planlagt med en installert effekt på 114 MWp og en forventet årlig produksjon på 114 GWh.

For mer utfyllende informasjon om tiltaket, se meldingen som ligger tilgjengelig på sakens nettside: www.nve.no/17233/A.

2 NVEs behandling av meldingen

NVE sendte meldingen på høring i brev av 06.09.2024, med frist for merknader satt til 21.10.2024. Statsforvalteren i Vestfold og Telemark fikk utsatt frist til 25.09.2024.

Høring av melding om Berlifoss solkraft ble koordinert med høring av melding om Gaukås solkraftverk, da disse prosjektene er planlagt i samme kommune og i nærhet til hverandre.

Høringen av meldingen ble kunngjort i to innrykk i Vest-Telemark blad og Norsk lysingsblad. NVE besluttet at det ikke var nødvendig å gjennomføre møte med kommunale og regionale myndigheter og folkemøte i saken tilknyttet melding. Behov for dette vil bli vurdert på nytt dersom det fremlegges en søknad med konsekvensutredning for tiltaket.

2.1 Innkomne merknader og kommentar fra tiltakshaver

NVE mottok totalt 16 høringsuttalelser til meldingen. En oversikt over mottatte høringsinnspill kan finnes i vedlegg A til dette dokumentet. ÅEU har kommentert høringsuttalelsene i brev av 08.11.2024.

De viktigste innspillene til utredningsprogram knyttes til bruk av skogsarealer og medfølgende virkninger for naturmangfold og friluftsliv.

I NVEs vurderinger under har vi gjengitt de delene av høringsuttalelsene som er relevante i vår vurdering av krav til utredningsprogrammet. Innspill om utredningspunkter som allerede er omfattet av tiltakshavers forslag til utredningsprogram vil ikke gjengis. Vi gjengir kun de delene av innspillene som omhandler konkrete forslag til utredningskrav. Generell bakgrunnsinformasjon og synspunkter på om prosjektet bør gjennomføres omtales ikke her. Det samme gjelder forslag til utforming av tiltaket og generell prosjektutvikling.

Selv om innspill nevnt over ikke omtales i forbindelse med fastsetting av utredningsprogrammet, oppfordres tiltakshaver til å ta alle mottatte merknader i betraktning i forbindelse med videre prosjektutvikling og utforming av en eventuell konsesjonssøknad. Dersom det søkes om konsesjon, vil saken bli sendt ut på en ny høring. I en eventuell høring av konsesjonssøknad ønsker vi innspill til om kunnskapsgrunnlaget er godt nok, hvorvidt tiltaket bør realiseres og eventuelle avbøtende tiltak.

3 NVEs vurdering av krav til utredninger

Utredningsprogrammet er en arbeidsbeskrivelse på det som skal utredes før det kan søkes om konsesjon etter energiloven. Utredningsprogrammet dekker utredningskravene som normalt kreves i samsvar med forskrift om konsekvensutredninger og energiloven.

Vi informerer om at utredningsprogrammet i denne saken har utgangspunkt i [NVEs digitale veileder for solkraftverk](#). NVE viser til veileder for utfyllende informasjon om utredningstematikk.

3.1 Prosess, metode og avbøtende tiltak

3.2 Beskrivelse av tiltaket

3.2.1 Beskrivelse av nettilknytning

Björn Olsson og Susanna Mjörnheim viser til at prosjektet innebærer kabeltraseer mellom de ulike delområdene, og mener at tiltaket vil ha virkninger utover det presenterte planområdet. De ønsker en analyse av det totale området som vil berøres av prosjektet.

NVE legger til grunn at de faktiske virkningene av tiltaket skal utredes. Dette innebærer også kabeltraseer mellom de ulike delområdene. I utredningsprogrammet er det fastsatt et eget krav om beskrivelse av nettilknytning, der blant annet kabeltraseer skal vises i kart, og virkninger for miljø og samfunn skal beskrives.

3.2.2 Beskrivelse av nullalternativ, andre planer og annet lovverk

Telemark fylkeskommune viser til *Regional plan for vannforvaltning for Agder vannregion for planperioden 2022-2027*, som skal legges til grunn for regionale organs virksomhet og for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i vannregionen.

I NVEs utredningsprogram fremkommer det at forholdet til andre planer og tiltak i influensområdet skal beskrives, og det legges til grunn at også forholdet til denne planen gjøres rede for her.

3.3 Virkninger for miljø og samfunn

3.3.1 Landskap

Nissedal kommune viser til at solcellepaneler vil være synlige og vil kunne få virkninger for friluftsliv langt utenfor de definerte delområdene. De mener derfor at arealbeslaget vil være langt større enn det som beskrives i meldingen, og ønsker at det totale området som påvirkes dersom man setter en ring rundt alle delområdene beskrives.

Flere høringsparter og grunneiere etterspør en grundigere analyse av hvordan anlegget vil påvirke det visuelle landskapet for hytteiere og andre brukere av området.

ÅEU har kommentert på innspillene og sier at dette tas til etterretning, og at de vil vurdere skjerming som en del av avbøtende tiltak. De skriver også at det er utarbeidet en visualiseringsmodell som vil vise området og utbyggingsplanene.

I utredningsprogrammet er det fastsatt at virkninger for landskap skal vurderes, og at det utarbeides visualiseringer som gir et representativt inntrykk av tiltakets visuelle virkninger. Dette

omfatter også virkninger utenfor de enkelte planområdene, og andre temaer som kulturmiljø og friluftsliv skal også vurderes på dette grunnlaget. Etter NVEs syn er høringspartenes ønsker relatert til dette temaet ivaretatt i utredningsprogrammet.

3.3.2 *Kulturminner og kulturmiljø*

Telemark fylkeskommune viser i høringsinnspill til at Høgefoss kraftstasjon med omkringliggende areal har nasjonal kulturmiljøverdi, og de anbefaler at det utformes visualiseringer for prosjektet sett fra kraftverket.

Nissedal kommune viser til en sykkeltrase som er et kulturminne som ikke kan forringes. De etterspør en redegjørelse for avbøtende tiltak, og garantier for at traseen kan benyttes på lik måte som før dersom tiltaket skal gjennomføres.

Kari-Kristine Rønningen og Paul-Willy Setane har kommentert at tuftene av boplassen Åmotslia er et kulturminne som ikke er omtalt i meldingen.

ÅEU har i sine kommentarer til innspillene skrevet at foreslått utredningsprogram ivaretar kravene som er stilt til dette fagtemaet, og at det er utarbeidet en visualiseringsmodell som vil vise området og utbyggingsplanene.

NVE legger til grunn at alle kjente kulturminner skal utredes i tråd med det fastsatte utredningsprogrammet. Kjente automatisk fredete, vedtaksfredete, nyere tids kulturminner og kulturmiljø i plan- og influensområdet skal beskrives, og avbøtende tiltak skal vurderes. Vi mener utredningsprogrammet i tilstrekkelig grad ivaretar de innkomne merknadene til utredninger.

3.3.3 *Friluftsliv*

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark og Telemark fylkeskommune forutsetter også at virkninger for friluftsliv og avbøtende tiltak gjøres rede for, og ønsker blant annet at virkninger for jakt og høstingsbasert friluftsliv utredes.

Flere grunneiere og Forum for natur og friluftsliv Telemark kommenterer også at deler av planområdet benyttes til friluftsliv, og at dette må hensyntas i videre planlegging. De mener at virkninger for brukerne av området må utredes grundigere, spesielt når det gjelder friluftsliv og opphold. Virkninger for eksisterende turstier, badeplasser og andre navngitte friluftsområder trekkes frem i denne sammenheng, og det bes om at begrensende tiltak for friluftsliv redegjøres for.

ÅEU har kommentert på innspillene, og mener at foreslått utredningsprogram ivaretar de kravene som er stilt til utredninger av friluftsliv, og at dette vil dekkes av konsekvensutredningen.

NVE støtter seg til denne vurderingen. Det legges til grunn at det, i tråd med utredningsprogrammet, i dette arbeidet innhentes kunnskap fra lokale og regionale myndigheter og organisasjoner, samt personer med relevant lokalkunnskap.

3.3.4 *Lysrefleksjon*

Flere grunneiere har uttrykt bekymring for virkninger knyttet til lysrefleksjon fra solcellepaneler til eiendommene med innsyn til panelene.

ÅEU har kommentert at det vil bli lav refleksjon fra panelene, og at det er ønskelig med så lav refleksjon som mulig.

I utredningsprogrammet er det fastsatt at virkninger for tredje part skal utredes i forbindelse med lysrefleksjon og at behovet for avbøtende tiltak skal vurderes.

3.3.5 Folkehelse

Flere grunneiere tar opp livskvalitet som en bekymring som det bør redegjøres for.

ÅEU har kommentert at livskvalitet omhandler flere temaer, og dette vil utredes og dekkes av flere fagtemaer.

I utredningsprogrammet er det fastsatt at flere tema som kan ha innvirkning på livskvalitet skal redegjøres for, herunder blant annet friluftsliv, støy og lysrefleksjon. I tillegg skal det gjøres en samlet vurdering virkninger for befolkningens helse basert på de øvrige tematiske vurderingene.

3.3.6 Naturmangfold

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark forventer at alle områder vil kartlegges for naturverdier etter NiN-metodikken, og at eventuelle naturverdier av nasjonal og vesentlig regional interesse blir ivarettatt i det videre arbeidet. I denne sammenheng viser de til punkt 3.6 i rundskriv T-2/16 *Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis*.

Kari-Kristine Rønningen og Paul-Willy Setane kommenterer at de i prosjektbeskrivelsen leser at dette prosjektet vil bli anvendt som et pilotprosjekt i natursammenheng, og at de ville være mer komfortable med at det ble brukt en etablert og anerkjent metode.

I utredningsprogrammet er det fastsatt at anerkjent metodikk etter gjeldende KU-veileder fra Miljødirektoratet og Riksantikvaren skal legges til grunn for utredningene av naturmangfold. Veilederen bygger på NiN-metodikk. NVE anser denne metoden som anerkjent av de ansvarlige nasjonale myndighetene, og vurderer at dette vil være tilstrekkelig.

3.3.6.1 Dyreliv

Flere lokale/regionale myndigheter og grunneiere etterspør utredning av fugl, vilt, dyreliv og naturmangfold. Statsforvalteren i Vestfold og Telemark tar spesielt opp eventuell etablering av gjerder og virkninger av det i denne sammenheng. De viser til flere registreringer av rødlistede fuglearter i området, og påpeker også at spesielt etableringen av luftledninger må utredes med tanke på fugleliv.

Telemark fylkeskommune viser til bruk av lokalt viltkartverk og fagpersoner med lokal kunnskap om dette for å sikre oppdatert kunnskap og informasjon. Kari-Kristine Rønningen og Paul-Willy Setane oppfordrer til å kontakte jaktlag i området Dalane og Haugsjø for å få bistand til å kartlegge om vilt i området.

ÅEU har sine kommentarer til innspillene skrevet at innspill som vil styrke kunnskapsgrunnlaget i utredningene vil følges opp av fagutredere.

I NVEs utredningsprogram er det fastsatt at virkninger for dyreliv skal utredes, og at blant annet organisasjoner og personer med relevant lokalkunnskap skal kontaktes i forbindelse med utredningene. Dersom det planlegges å etablere gjerder, forutsetter NVE at dette legges til grunn for utredningene. Etter vårt syn er innkomne krav til utredninger for dette temaet ivarettatt i utredningsprogrammet.

3.3.6.2 *Fremmede arter og planteskadegjørere*

Mattilsynet viser til at lov om plantehelse stiller krav om at det må tas hensyn til plantehelse og spredning av planteskadegjørere, og at begrepet planteskadegjørere ikke må forveksles med fremmede arter. De mener at det bør undersøkes om det er risiko for spredning av planteskadegjørere i området eller ved transport av anleggsmaskiner.

I NVEs veiledning for standard utredningskrav til solkraftverk er det spesifisert at fremmede arter skal utredes, med henvisning til rapport om håndtering av løsmasser med fremmede skadelige plantearter. Det er ment at planteskadegjørere skal omfattes av utredningene her, og NVE vil justere teksten i utredningsprogrammet så dette blir klart.

3.3.6.3 *Samlet belastning og andre sumvirkninger*

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark viser til at de mange delområdene som vurderes for solkraftverket, i tillegg til Gaukås solkraftverk som planlegges i samme område, vil strekke seg ut over store arealer. De påpeker at det vil være behov for lange ledningstraseer og mulig nye adkomstveier i forbindelse med tiltakene, og mener at det må utredes hva dette innebærer for sammenhengende naturområder, vilt og fugl.

I utredningsprogrammet har NVE fastsatt at det skal gjøres rede for samlet belastning iht. naturmangfoldloven § 10 og andre sumvirkninger. Det legges til grunn at det her gjøres en vurdering av det samlede berørte området, også sett i lys av andre planlagte solkraftverk i nærheten.

3.3.7 *Samfunnssikkerhet og naturfare*

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark påpeker at noen av delområdene ligger innenfor aktsomhetsområder for flom, skred og steinsprang. De mener at alle risiko- og sårbarhetsforhold må utredes, både med tanke på det planlagte tiltaket og eventuelle virkninger for omgivelsene som følge av tiltaket. Statsforvalteren trekker også frem risiko for brann i anlegget, og spredningsfare, slukkemuligheter og nedfall i forbindelse med dette. Anne Gunnhild Fosslø ønsker også at fare for utbrudd og spredning av brann utredes.

Statsforvalteren viser til Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning (2018) med tilhørende veileder om klimatilpassing, DSB sin veileder Klimahjelperen, Klimaprofil for Telemark og NVE sitt faktaark 7/2018 Hvordan ta hensyn til klimaendringer i arealplanleggingen. De mener at tiltaket gjennomgående må utredes med tanke på økt sannsynlighet for naturfare og klimatilpasning. Dette omfatter både vurderinger om hvordan solkraftverket kan bli påvirket av klimaendringer, og hvordan tiltaket kan gjøre nærliggende områder mer utsatt for utfordringer knyttet til overvannshåndtering og brannfare.

ÅEU har skrevet i sine kommentarer til innspillene at det vil utarbeides en ROS-analyse, der blant annet fare for brann skal utredes.

NVE konstaterer at det ikke er krav om ROS-analyse i hverken energiloven eller KU-forskriften. De samfunnsrelevante temaene i en ROS-analyse vil i stor grad være overlappende med en konsekvensutredning. Alle relevante tema tilknyttet både samfunnssikkerhet og naturfare skal utredes, og utredningsprogrammet fastsetter blant annet at komponenter med høyest brannrisiko skal kartlegges, og at konsekvensreduserende tiltak som planlegges skal beskrives. Etter NVEs vurdering ivaretar det fastsatte utredningsprogrammet hensynet til utredningskrav til dette temaet.

Angående klimatilpasning har ikke NVE som praksis å fastsette dette som eget utredningspunkt i utredningsprogram for solkraft. Det legges til grunn at også klimaendringer hensyntas i øvrige vurderinger tilknyttet samfunnssikkerhet og naturfare, og at konkrete tiltak mot dette først følges opp i utformingen av detaljplan etter at anlegget eventuelt har fått konsesjon.

3.3.8 Vassdrag og forurensing

Telemark fylkeskommune viser til at det er vannforekomster tett på det planlagte planområdet, og at det er mangler i beskrivelsen av flere av disse i meldingen. De viser til at det kan være nødvendig å ta vannprøver for å ha tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag til å vurdere mulige virkninger. De mener også at det vil være formålstjenlig å ta for seg hvert foreslått delområde separat, for å vurdere om enkelte område har større fare for degradering av vannforekomster enn andre.

Etter fylkeskommunens syn legges det ikke opp til at vannmiljø skal utgreies i konsekvensutredningen, men at vann vil omtales under andre tema. De forventer at virkninger for vannmiljøet i området og nedstrøms vannforekomster gjøres rede for som et separat tema iht. forskrift om konsekvensutredninger § 21, og at metoden i håndbok M-1941 benyttes.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark tar også opp vannmiljø i vannforekomstene som berøres som et utredningstema, og at eventuell bruk av sprøytemidler for å holde vegetasjon nede må vurderes grundig med tanke på dette.

Mattilsynet skriver at de forventer at fiskevelferd må utredes i forbindelse med utredning av vassdrag, og minner om også om at det må vurderes om arbeid i vassdrag kan føre til spredning av fiskesykdommer.

I utredningsprogrammet har NVE fastsatt at vann- og grunnforurensing skal utredes. Det forutsettes at også vannmiljø skal gjøres rede for, og teksten i utredningsprogrammet er justert for å gjøre dette klart. Etter vårt syn er dette tilstrekkelig til også å ivareta fylkeskommunens ønske om å utredning av vannmiljø iht. forskrift om konsekvensutredninger § 21. NVE er i hovedsak enig med fylkeskommunen i at det kan være hensiktsmessig med en separat vurdering av ulike delområder, da det omsøkte prosjektet dekker store arealer. Det vil imidlertid i utredningsprogrammet ikke stilles konkrete krav til hvordan utredningene presenteres med tanke på dette, og vi forutsetter at ÅEU kommer frem til en fornuftig løsning. Med tanke på Mattilsynets innspill om fiskevelferd har NVE spesifisert i utredningsprogrammet at også virkninger for fisk og vannlevende organismer skal vurderes.

3.3.9 Landbruk

Nissedal kommune peker på at tiltaket primært er planlagt på skogsmark, og har i høringsinnspill bedt om at de ønsker en beskrivelse av forventet tap av skogproduksjon som følge av tiltaket.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark viser til jordvern som en nasjonal interesse, og til at flere av delområdene berører dyrkbar jord. De mener at konsekvensutredningen må vise hva slags konsekvenser tiltaket vil ha for dyrkbar jord, og at mangelfullt hensyn til jordvernet kan være grunnlag for innsigelse.

ÅEU har svart på kommentarene og sier at skogproduksjon vil utredes og inngå under fagtema for naturressurser.

I utredningsprogrammet har NVE fastsatt at landbruk skal gjøres rede for, og en vurdering av virkninger for jord- og skogbruk, i tillegg til virkninger for dyrkbar jord, skal inkluderes her.

3.3.10 Mineralressurser

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmeisteren for Svalbard (DMF) har i høringsinnspill kommentert at tiltaket berører flere kjente grusforekomster som Norges geologiske undersøkning har vurdert til å ha lokal betydning som byggeråstoff, samt flere forekomster som er vurdert til å ha liten betydning eller ikke har verdivurdering. De peker til at ressursene blir utilgjengelige i hele konsesjonsperioden, og at NVE kan forlenge konsesjonen. Derfor mener de at grunnlaget for konsekvensutredningen må være at grunnforekomsten er utilgjengelig så lenge kraftverket er i drift.

Utredning av virkninger for mineralressurser er en del av utredningsprogrammet. NVE kan iht. Energiloven § 2-2 gi konsesjon til et energianlegg for et begrenset tidsrom av inntil 30 år fra da konsesjonen ble gitt. Etter konsesjonens utløp skal det berørte arealet i så stor grad som mulig tilbakestilles til opprinnelig stand. Ved en eventuell søknad om Berlifoss solkraftverk vil NVE vurdere tiltaket under disse forutsetningene. Etter NVEs syn bør tiltaket derfor også utredes basert på det grunnlaget. Det er riktig at konsesjonen etter en konkret vurdering kan forlenges dersom konsesjonær søker om det. I så tilfelle vil NVE gjøre en ny vurdering av virkninger for mineralressurser, og andre fagtema, utover den opprinnelige konsesjonsperioden.

3.3.11 Lokalt og regionalt næringsliv

Nissedal kommune fremmer i høringsinnspill ønske om at det etableres dialog med næringsdrivende i området for å avklare eventuelle virkninger for eksisterende næring. De ønsker også en vurdering av virkninger som eventuell etablering av solkraftverket kan ha for lokalt næringsliv, og beskrivelse av konsekvenser for arbeidsplasser tilknyttet Å Energis virksomhet i kommunen dersom solkraftverket ikke kan realiseres.

ÅEU har svart at de tar innspillet til etterretning.

I utredningsprogrammet har NVE fastsatt at virkninger for lokalt og regionalt næringsliv skal utredes. Lokale/regionale myndigheter og lokalt/regionalt næringsliv skal i denne forbindelse kontaktes for å samle inn informasjon. Etter NVEs syn ivaretar dette kommunens ønske om utredning av temaet.

3.3.12 *Annen infrastruktur*

Utredning av virkninger for annen infrastruktur, som f. eks. lufthavner og veier, er et punkt i NVEs standard utredningsprogram for solkraftverk. ÅEU har i meldingen foreslått at dette ikke utredes da det planlegges for et belte av skog mellom vei og solkraftanlegg, og tiltaket ellers vil bygges i tråd med eksisterende regelverk på veitrafikk.

Selv om tiltaket skal bygges i tråd med eksisterende regelverk, er det etter NVEs syn i forbindelse med konsekvensutredningen hensiktsmessig å involvere relevante myndigheter og kartlegge eventuelle behov for tillatelser eller nødvendige utbedringer av eksisterende veier. Eventuelle virkninger for annen type infrastruktur, blant annet knyttet til flytrafikk, bør også redegjøres for. NVE har derfor latt dette punktet bestå i utredningsprogrammet.

3.3.13 *Elektromagnetiske felt*

ÅEU foreslår at elektromagnetisk stråling utredes i tråd med NVEs veileder om konsesjonssøknad for nettanlegg.

Utredning av elektromagnetiske felt er vanligvis ikke en del av NVEs utredningskrav til solkraftverk, da tekniske installasjoner vanligvis er avskjermet og har god avstand til annen bebyggelse. For Berilfoss solkraftverk er imidlertid delområdene spredt utover et stort areal, og det planlegges etablering av relativt omfattende nettanlegg. Utredningskravet til elektromagnetiske felt fra NVEs veileder om nettanlegg tas derfor inn i utredningsprogrammet.

3.3.14 *Utredningskrav som ikke er inkludert i utredningsprogrammet*

Det er fremmet utredningskrav som NVE mener ikke vil gi beslutningsrelevant informasjon for å avgjøre konsesjonssaken. Disse kravene er ikke inkludert i utredningsprogrammet, og NVE vil ikke kreve at ÅEU skal utrede dette videre.

3.3.14.1 *Lokale inntekter og boligpriser*

Nissedal kommune har bedt om en tydeliggjøring av omfanget av inntekter fra eiendomsskatt og andre regulerte inntekter. Tjønnefoss og Haugsjåsund Vel har kommentert at framtidig energiproduksjon må komme lokalsamfunnet til gode, og at det bør redegjøres for hvordan eiendomsskatt og eller andre regelverk sikrer kommunen en del av inntektene.

Flere grunneiere har i høringsinnspill uttrykt bekymring for at solkraftverket vil gi redusert boligverdi. Nissedal kommune har også tatt opp boligpriser og bolyst, og lur på hvordan tiltaket vil påvirke eksisterende beboelse.

Med tanke på innspill relatert til boligverdier har ÅEU kommentert at de vil undersøke hvordan boligverdien har blitt påvirket i andre lignende prosjekter.

Angående utredning av eiendomsskatt og økonomiske garantier overfor kommune og lokalsamfunn, anser NVE dette som et anliggende mellom tiltakshaver og Nissedal kommune og ikke noe som vil ha beslutningsrelevans får vår behandling av en søknad.

Etter NVEs vurdering vil forsøk på å tallfeste ev. verditap på eiendommer og bolyst som følge av tiltaket være lite hensiktsmessig. Det finnes, etter det NVE kjenner til, lite relevant informasjon om solkraftverk og påvirkning på eiendomspriser under sammenlignbare forhold som i Norge, og

forenklede fremstillinger av sammenhenger mellom andre type energiprosjekt og påvirkning på eiendomspriser vil være forbundet med stor usikkerhet. NVE vil ikke benytte forventet verditap på eiendommer som et verktøy for å tallfeste samlede virkninger av tiltaket. I stedet vil vi ta hensyn til de ulike lokale virkninger, eksempelvis visuelle virkninger, arealbeslag og tap av friluftslivsområder, gjennom den tematiske og samlede vurderingen av tiltaket.

3.3.14.2 *Alternative arealer*

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark refererer til den nasjonale diskusjonen som knyttet til utbygging av fornybar energiproduksjon kontra bevaring av naturarealer. De mener at arealbruk og energibehov må vurderes i kommunenes og fylkeskommunenes overordnede planer, og at en slik helhetlig vurdering ikke er gjort for Vestfold og Telemark fylke. Dette mener de gjør det utfordrende å vurdere hvilke områder som er best egnet til solkraftproduksjon, og de tilrår at det blir gjort reelle alternativvurderinger for plassering av solkraftanlegg. De oppfordrer også til at det vurderes alternative areal spesielt for delområder bestående av skog med høy bonitet med tanke på naturvirkningene som omdisponering av disse arealene vil medføre. Flere andre høringsparter har også kommentert at alternative områder som ikke berører naturarealer i like stor grad bør vurderes.

I henhold til fastsatt utredningsprogram skal valg av areal redegjøres for, og vi har i utredningsprogrammet fastsatt at tiltakshaver skal begrunne behovet for tiltaket samt hvorfor tiltaket er omsøkt på den valgte lokaliteten. NVE konstaterer at tiltakshaver er ansvarlig for prosjektutforming og valg av lokasjon, og at NVE er pliktig til å ta mottatte saker til behandling. En melding om solkraftverk må behandles på grunnlag av detaljene som er beskrevet i meldingen. NVE ber ikke om utredning av alternativer som krever areal som ikke disponeres av tiltakshaveren, eller om å avvente mer generelle planprosesser i kommunal regi.

4 Oppsummering

På bakgrunn av melding med forslag til utredningsprogram fra ÅEU, innkomne merknader og egne vurderinger, har NVE fastsatt et utredningsprogram for den planlagte byggingen av Berlifoss solkraftverk, som er oversendt samtidig som dette bakgrunnsnotatet.

NVE understreker at informasjonen som kommer frem i en søknad etter energiloven med tilhørende utredninger basert på dette utredningsprogrammet vil utgjøre beslutningsgrunnlaget for NVEs konsesjonsavgjørelse sammen med de høringsinnspill vi mottar gjennom den offentlige høringen.

Vedlegg A – Oversikt over mottatte høringsinnspill

Under følger en oversikt over mottatte høringsinnspill og kommentarer til meldingen. Uttalelser og kommentarer i sin helhet kan finnes via offentlig postjournal for saken på [einnsyn](https://einnsyn.no/saksmappe?id=http%3A%2F%2Fdata.einnsyn.no%2Fnoark4%2FSaksmappe--970205039--5109--2024)¹.

Innspill og kommentarer

Høringspart	Dato	Dokumentnr.
Bane NOR AS	09.09.2024	12
Forsvarsbygg	16.09.2024	13
Lede AS	19.09.2024	15
Egild Haugsjå Gundersen	30.09.2024	17
Daniel Michael Setekleiv	30.09.2024	18
Tjønnefoss og Haugsjåsund Vel	10.10.2024	19
Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmeisteren for Svalbard (DMF)	17.10.2024	22
Telemark fylkeskommune	18.10.2024	23
Anne Gunhild Fosli	20.10.2024	24
Björn Tore John Olsson	20.10.2024	25
Kari-Kristine Rønningen	21.10.2024	26
Nissedal kommune	21.10.2024	27
Statnett	21.10.2024	29
Mattilsynet	18.10.2024	31
Forum for natur og friluftsliv Telemark	24.10.2024	32
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark	25.10.2024	33
Å Energi AS – Kommentarer til høringsinnspill	08.11.2024	34

¹ <https://einnsyn.no/saksmappe?id=http%3A%2F%2Fdata.einnsyn.no%2Fnoark4%2FSaksmappe--970205039--5109--2024>